

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU EN DE
MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING

van

DINSDAG 3 OKTOBER 2017

Voormiddag

Vraag van mevrouw Valerie Van Peel aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "het toekennen van een installatiepremie" (nr. 19189).

Valerie Van Peel (N-VA): Mijnheer de minister, u kent de kwestie natuurlijk. Het gaat over het toegankelijk maken van woningen, en in het bijzonder het bevorderen van de integratie van daklozen doordat zij een woning hebben. Dat is één van de prioriteiten van het OCMW.

Onlangs heeft het arbeidshof in Antwerpen echter beslist dat het toekennen van een installatiepremie niet mag afhangen van de kwaliteit van de woning.

Wanneer een dakloze huisvesting heeft gevonden, is hulp van het OCMW nodig. De installatiepremie is voor het OCMW een middel om de strijd aan te gaan met huisjesmelkers, en spijtig genoeg zijn er zo nog veel.

In het arrest van het arbeidshof staat dat er geen woonkwaliteitsvereiste is opgenomen in de wetgeving. Dat is correct, maar volgens mij is dit een interpretatie van de wetgeving die niet helemaal strookt met hoe de wetgever ze destijds bedoeld heeft.

Een persoon kan namelijk maar één keer in zijn leven een installatiepremie ontvangen. Wanneer iemand in een huurwoning van erbarmelijke kwaliteit verblijft en daar de installatiepremie voor gebruikt, is hij dat geld natuurlijk kwijt wanneer hij daar vertrekt, en men ziet dat dit in woningen van huisjesmelkers snel gebeurt. Uiteindelijk komt die investering dan ten goede van de huisjesmelker en dat kan niet de bedoeling zijn.

Ik meen dat het OCMW in sommige gevallen net om die reden de installatiepremie mag weigeren. Dat gebeurt dan niet om de klant te viseren. Integendeel, dat gebeurt om de grondrechten van de klant, waaronder een bewoonbare woning, te waarborgen.

Daarom stel ik u de volgende vragen, mijnheer de minister.

Hoe staat u ten opzichte van dit arrest? Als de interpretatie correct is, bent u het er dan mee eens dat er hiaten in de wetgeving zitten? Hoe wil u dat verhelpen? Ik meen dat strijd voeren tegen huisjesmelkers, precies om de klant te behoeden voor verdere ongemakken, op zich een goede zaak is. Wat als die klant nadien een andere woning betreft en geen recht meer heeft op een installatiepremie? Hoe wil u dit probleem oplossen? Zou het niet goed zijn een databank te creëren van alle ongezonde en onbewoonbaar verklaarde woningen, die alle OCMW's in België dan kunnen raadplegen, zodat het OCMW ook wanneer een klant naar een andere gemeente verhuist met hem kan bespreken of dit een goede beslissing is?

Minister Denis Ducarme: Mevrouw Van Peel, bedankt voor uw vraag.

Het vonnis, gewezen door de arbeidsrechtbank op 7 juni, benadrukt dat wij geen bijkomende voorwaarden mogen opleggen dan degene die bepaald zijn bij wet om een installatiepremie te verkrijgen. De wetgeving inzake de installatiepremie zegt niets over het feit dat de woning dient te voldoen aan bepaalde kwaliteitsnormen.

Ik begrijp dat het noodzakelijk is dat de woning bewoonbaar is. Bij de lezing van het vonnis, gewezen door de arbeidsrechtbank, lijkt de motivering van de weigering van het OCMW van Antwerpen geen verband te houden met de bewoonbaarheid van de woning, maar eerder met externe factoren zoals de reputatie van de verhuurder of een gebrek aan onderhoud. Deze elementen kunnen zeker een invloed hebben op de levenskwaliteit, maar veroorzaken geen gezondheidsrisico's voor de huurder.

Ik stel eveneens vast dat, nog steeds volgens het gewezen vonnis, het huisbezoek, dat verplicht is in het kader van het sociaal onderzoek, niet vermeldt dat de woning onbewoonbaar is, maar eerder verouderd. Het sociaal onderzoek en het huisbezoek lijken dan ook fundamentele instrumenten die het mogelijk maken te verifiëren of de woning bewoonbaar is.

Daarom lijkt de wetgeving, wat mij betreft, op dat vlak overeen te stemmen met de doelstelling van de wetgever. De rol van het OCMW bestaat erin de maatschappelijke integratie van kwetsbare personen te steunen. De toegang tot een woning is een van de elementen die deze integratie mogelijk maken. De finaliteit van de maatregelen is het bekostigen van de inrichting en uitrusting van de woning. De installatiepremie draagt hiertoe bij.

Ik ben het met u eens dat het noodzakelijk is te strijden tegen huisjesmelkers die profijt halen uit de maatschappelijke wanhoop van kwetsbare personen. Dit valt onder de bevoegdheid van de Gewesten en de lokale overheden.

Conform de wetgeving die van kracht is op het federale niveau, kan een persoon slechts één keer in zijn of haar leven genieten van de installatiepremie. Het OCMW speelt hierin dus een bepalende rol. De installatiepremie maakt het mogelijk zowel meubelen als elektrische apparaten, huisraad en dergelijke te bekostigen.

Bij een latere verhuizing moet de persoon die al heeft genoten van een installatiepremie met eigen middelen zorgen voor zijn of haar installatie in een volgende woning. Wij kunnen er evenwel van uitgaan dat een deel van de investeringen die werden gemaakt voor zijn of haar eerste installatie opnieuw zullen kunnen worden gebruikt.

In dit stadium wens ik de mogelijkheden rond het toekennen van de installatiepremie en de verschillen tussen de diverse weigeringen te evalueren. De onbewoonbare woningen opnemen in een lijst zou zeker een interessant instrument kunnen zijn. Het gaat echter om een initiatief dat onder de bevoegdheid van de lokale overheden valt.

Valerie Van Peel (N-VA): Mijnheer de minister, in dit complex land is het jammer genoeg zo dat er ook op federaal niveau enkele zaken moeten worden aangepast aan het lokaal niveau. Dat is ter zake ook het geval.

Ik begrijp uw antwoord. Het is inderdaad zo dat een deel van de premie, of althans wat ermee werd aangekocht, kan worden meegenomen. Toch zie ik in de praktijk dat heel wat geld verloren gaat, bijvoorbeeld voor het herschilderen van huisjes terwijl na een week de schimmel terug op de muren staat. Dat is de realiteit.

Op zich begrijp ik wel dat bepaalde OCMW's, zeker in Antwerpen, ondertussen wel weten om welke verhuurders het gaat — dat weet ik in Kapellen namelijk ook — en proberen een andere stelling in te nemen.

Wat de installatiepremie betreft en de wetgeving dienaangaande, het klopt dat het conform de bepalingen van de huidige wetgeving gebeurt. Misschien zijn er in dat verband aanpassingen mogelijk. Er zijn trouwens nog andere problemen met betrekking tot die wetgeving. Zo zijn er bijvoorbeeld twee verschillende richtlijnen. Ik kan u echter nu al zeggen dat ik binnenkort met een voorstel zal komen om dit te verhelpen. Dan kunnen wij deze materie verder bespreken.

Het incident is gesloten.